

É r t e s í t ő.

17. szám.

Pest, mártz. 9dikén

1833.

Kivonás az 1833ki febr. időjárást illető budai csillagász intézetbeli vizsgálatokból.

magassága	a' légmérőnek	a' hőmérőnek
legnagyobb	27 ^h 7 ^v , 601 (8kán)	+ 7° 5 (12kén)
közép	27 3, 9433	+ 1,731
legkisebb	26 9, 6627 (3kán)	— 3,2 (2kán)

Legnagyobb különbség a' légnyomásban: 9^v, 9383; a' mérsékletben: 10° 7.

F. eszt. febr. hava mind általában mind egyes részeiben tüntetett szelid mérséklete által jelezkék. Hőmérői legmagasb állása oly nagy, millyenre az időjárási évkönyvekben kevés február utalhat, főkép első szakaszában, valamint itt történt; hasonló ritkaságu legkisebb állása is, ugyhogy 80 évbeli vizsgálat közben, mellyek febr. folytában a' hőmérők iránt tétettek, a' hőmérői higany csak 22 szer találtatott null ponton alul. Ha ez nem vala várható január tartós hidege után, ugy a' légmérsékleti alacsony állás sem, melly ugy szólván egész februárhan uralkodott, januárnak szokatlan fenségü legmérséklete után. Mind ezt mind amazt, az általában uralkodott déli 's délnyugoti szeleknek tulajdoníthatni méltán, mivel ezek természetükként nem csak melegebb tartományokból érkeznek hozzánk, hanem ezen kívül még nedves párolgásokat is hoznak. Nevezetesb szökelletek vagy rögtönések se a' lég-se a' hőmérőn nem történtek, a' csekélyebbek sem voltak gyakorak sem rögtönések; mit megint onnan magyarázhatni, mivel az egész hónapban se szélvész se szélcsend nem volt, erős szelek is csak néha. Általában, Albert ur több évi saját, 's előtte fekvő, 40 évet foglaló vizsgálatokbul nyomozva a' szelek időjárási befolyását több figyelemre méltónak ítéli, mint mennyire eddig a' meteorologok méltaták; mivel, ugymond, ha egykor a' meteorologia, mi igen megeshetik, tudományá magasul, ez leginkább az által lenne legbiztosabban teljesíthető. — Ennyi déli szél mellett, nem igen csudálhatni hogy február folytában 8 nap teljes borult, 2 esős, 3 havas, 11 ködös volt, egészen derült égü pedig egysem, 's félíg-meddig derült csak 7 lehet. A' duma jege 41 napig Budapest közötti tanyázta után 14 's 15 ke közti éjjel több rendü megmegállongás után illant el. Más nevezetes a' meteorologia birodalom határiban tudtnkra nem történt. Azonban az egész télre kiterjedőleg nem mellőzhetjük el annak külön 's igen távol helyeken észrevett különégeit. Ugyan is az éjszakai tartományokban igen csekély volt a' hideg; Dániában már febr. elején hallatszott a' pacsirta szó; éjszakai Oroszország szinte csak gyenge hidegeket érte, nevezetesen Pétervárott egyedül egy nap 18 ½ foknyit; sőt közép Europa sem panaszkodhatik tetemesb hidegről, ellenben igen is hóhiányról. Berlin vidékén havat sem láttak. Ellenben délszakon névszerént pedig közép Asiában az egész téli hideg közgyülést látszott tartani; már az europai Török birodalomban nagy volt keménysége ellen a' panasz, Odessa táján hozzá hasonlóra nem is emlékeznek; tovább az asiai Törökbirodalomban majd tűrhetetlen, de Persiában 's asiai orosz délibb tartományokban egészen példátlan, soha a' vidéken hírét sem hallott vadságu volt. Tiflis és Erivánban, hol különben a' telet csak könyvekből isméri, az idén 30 foknyi (Reaum) hideget szenvedtek, millyenre Európának éjszakibb részei sem (különben mint örök téltanyák) emlékeznek.

B u d á n

a' magyar királyi egyetem' könyvműhelyében
sajtó alatt van a'

KRITIKAI LAPOK'

III. füzet,

's Martius' 17dikén túl a' pesti könyvárosoknál megszerezhetni.

H i r d e t t e t i k:

(1) Hogy e' f. eszt. martz. 26 napján sz. kir. Szeged városa polgármesteri hivatalában reggeli 9 órakor tartandó nyilvános árverés útján a' tiszai hid, — melynek bánom-pénze váltóban 1510 fr., három egymásutáni esztendőre, azaz 1833ik esz. májusa kezdetétől fogva, egész 1836ik eszt. aprilis végezetéig felsőbbi kegyes rendszabások értelmében bérebe fog bocsátatni. Melly városi jövedelem kibérlését tárgyazó kötésbeli feltételek a válalkozni kívánók által a' helybeli számvevői hivatalban mindenkor meg szemléltethők. 2)

Azon kegyességért a' t. közönségnek, mellyet 4 év óta kisebb nagyobb mennyiségben tapasztalni szerencséje volt a' pesti fejező intőzetnek, ezennel háladatosságát nyilatkoztatja, 's magát továbbra is kész szolgálatra ajánlja: egyszeremind azon csudálkozását is jelenti, hogy nagyobb része alföldünknek még most is felső vmegyékbe küldi szöveteit fejezés végett, mit is egyenesen annak tulajdonít, hogy a' pesti fejező intőzet léteről a' t. közönség nagyobb részének tudomása 's ismérte nincs. Ennél fogva kéri, kivált népes városink teljes ezimzetű Előljáróit: méltózzanak terjesztőji 's pártfogói lenni ez intőzetnek; 's tekintetbe venni melly sok hiájával vagyunk még mi Magyarok az illyes intőzeteknek, 's milly sokan lesznek gyámol nélkül semmivé! *A' pesti fejező intőzet.*

H i r d e t é s

(1) A' nagymélt. m. k. udv. kamara rendelése következésében közhírré tétetik: hogy a' kir. fiskust illető Udvari helység határában sz. k. Szathmár városához közel fekvő jószág rész. f. eszt. martz. 30kán a' szathmári kir. sőtisztségnél tartandó árverés útján a' többet ígérőnek három, ugyan f. eszt. aprilis 24 ik napjától számított esztendőre haszonbérbe fog adatni. A' bérleni szándékozók a' szerződés feltételeit, valamint a' jószágnak alkotó részeit is az említett sőtisztségnél megtudhatják, és 14 pengő fra határozott bánatpénzrel felkészülve az árverésre meghivatnak. 3)

Egy, ki hiteles 's mindenkép ajánló bizonyítványi szerint a' mezei gazdaságban felsőbb ismérteket szerze, 's azonban de kivált a' juhtenyésztésben több és alapos tapasztalást gyűjte, idejire legjobb korbéli, magyar, latin 's német nyelven beszélő Gazda, rendes intőzetű gazdaság-vitelre szolgálatját ajánlja. Többet mondhat felőle az Értesítő hivatal (Kundschaftsamt) Pesten a' kis-hid-utezában.

(1) Néhai mélt. Losonczy báró Bánffy György urnak Kraszna vmegyében sz. Nagyluban lévő jószágán mintegy 50 darabból álló, valóságos régi Datosi faj ménese eladó. E' ménésben van 20 anyakancza, 3 éves 7 kancza 's 3 paripa, két éves 3 kancza 's 4 paripa, 1 kancza 's 10 paripa esztendős csikó. E' ménest, mint már régi fajáról hírest, az is nevezetesíti, hogy belőle már több general számára paripák, a' dán k. udvarhoz pedig anyakanczák vásároltattak. A' venni szándékozók személyesen vagy szabad postájú levelezés útján bővebben értekezhetnek az Erdélyi Híradó tek. Szerkeztető hivatalánál. 2)

Kedvező feltételek mellett egy 8 évű ns ifjacskához nevelő kerestetik, ki velő Pesten lakva, egész neveltetése végzéseiig állandón maradna. Szükség hogy magyar anyanyelvén kívül tudja a' deákot, németet 's francziát; e' mellett jártas legyen a' rajzolásban 's hangászatban, melly két utóbbi tulajdonság azonban nem mellőzhetetlen szükségű. Többet mondhat *a' Redactio.*

(2) Szombaton, f. eszt. marc. 16^{kán} lesz

Schneeberg és Laas urodalmak lotteriájának sorsvonása, Bécsben egy a' cs. k. udv. kamarától kiküldendő tag, 's a' cs. k. lottó igazgatóság felügyelése alatt. E' szép uradalmak leendő nyertesének helyettök váltság díjúl ajánltatik 250,000 bécsi becsü fr. Ezen kivül

a' 1466 7re terjedő nyerők, pénzbeli összes nyereségik **290,000** fra mennek váltóban; és így együtt az első nyertessel **540,0000** fra. — Nevezetesen a' nagyobb nyereségek következő rendük: 250,000, 25,000, 20,000, 15,000, 11,000, 10,000, 7,500, 6,000, 5,000, 4,500, 4,000, 3,000, 2,500, 2,000, 1,000, 500, 250, 200, 100, 's a' t. Ki egyszerre 10 veres sorsjegyet, melyek mind az elő mind a' fő vonásban érők, vált, ráadásul kap egy ingyen sárga nyerő sorsjegyet, valámíg illyesek találkoznak; — ki pedig 10 feketét vált, melyek egyedül a' fővonásban érők, ráadásul csak egy más fekete bélyegzett ingyen sorsjegyet kap.

Alólírtak kötelességeknak ismériük figyelmeztetni a' sorsjegy váltó urakat, hogy mivel már a' 80,000re terjedő veres sorsjegyek, melyek mind az elő mind a' fővonásban játszó, 's e' mellett ingyen nyerő sorsjegyekre is számot tarthatók, 5 pengő frjával nagyobb részint elkeltek, ha még a' hátra lévő igen csekély számból váltani szándéjkok, ne készenek, mert e' lotteriának eddigi kedvező keletéből ítélve, rövid idő múlva, minden biztonnyal belőlők többé nem kaphatni.

A' legkisebb nyerő az elővonásban nyer 50 vto frintot; a' fővonásban 25 öt. A' veres sorsjegyek mely mind a' két vonásban játszik ára 5 fr. peng. a' fekete sorsjegyé mely egyedül a' fővonásban játszik 4 fr. peng. Ezen sorsjegyeket válthatoi Bécsben az alólírt nagykereskedő háznál Singerstrasse 891 szám alatt; **Pesten pedig Liedemann J. S. Fridrik** nagykereskedő házánál, vagy **Liedemann F. B. boltjában „Szép Magyar néhoz“** a' vácsi utcában, hol még 10 veres sorsjegyre egy bizonyos nyereségü ingyen sorsjegy is adatik.

Coith Dl. fija 's Tarsasága.

(2) Liedemann J. S. Fridrik nagykereskedő házánál Pesten az új városban, három koronautczában 332 szám alatt, nagy mennyiségben kaphatni **valóságos angol és saczi komlót.**

(2) Malvieux K. I. n. kereskedésében (Pesten, dorottya utca 11 szám) folyvást a' legjutalmasb szabott árbeli feltételek mellet mindennemü.

S t a t u s - p a p i r o s o k a t

vehetni vagy eladhatni. — Ugyanott válthatni sorsjegyeket is, a' f. eszt. marc 16kán huzandó „**Schneeberg és Laas Urodalmak, vagy 250,000 frnyi váltságdíjok**“ vagy lotteriájára, 5 pengő frjával, 10 sorsjegyre egy bizonyos nyereségü 's különös kedvezményekkel bíró zöld ingyen sorsjegy ráadással.

(2) Liedemann Ferencz B. „a' szép Magyar néhoz“ a' vácsi utcának a' város ipiaczra nyuló szögletén, ajánlja legújabb érkezésbeli portékáit, nevezetesen mindennemü selem, pamut, gyapju 's egyébszövetü ujdivatú áruit a' legillóbb áron; ajánlja továbbá hozzá szinte újabban érkezett Layson hires szemporát, D. Maurice acusticai fülolaját, süket ség ellen, Anodyne neglace hires fogszemeket gyermekek számára, 's nevezetes mennyiségü, arérdemes, és tapasztalt jószágú valóságos rumburgi gyolcsait, igen jutalmas és az áruk szélire jegyzett szabott áron. Ugyan nála kaphatni sorsjegyeket is **Schneeberg és Laas uradalmak** f. eszt. marc 16kán vonandó lotteriájára is, 'tizre egy bizonyos (legalább 10 fr.) nyereségü ingyen zöld sorsjegy ráadással.

E r d é l y i f r i s g y e r t y á t

6, 8, 's 10 seket **ff** jában 's legjobb mineműségűeket e' vásár folyta alatt kaphatni Pesten Liedemann J. S. Fridrik nkereskedő házánál az új városban a' 3 koronautczában 332 szám alatt. (2)

(2) Tek. Békes vmegyében fekvő Csaba helységben és tek. Csanád vmegyében helyezett Földvári kamarai pusztán, mintegy 1,000 pozs. mérő buza, 6,000 pozs mérő árpa 's 800 p. mérő köles eladó. A' venni szándékozók jelentsék magokat Bekes Csabán Boczkó Daniel Urnál.

Valóságos rumburgi gyölesokat

mind egyes, mind több véges számban, (az egész szövetüek vége 53 $\frac{1}{2}$ rófös, a' fél szövetüeké pedig 26 $\frac{1}{2}$ rófös) jutalmas szabott áron kaphatni Pesten a' dorottyautczában 11 sz. alatt Malvieux K. I. nagykereskedésében. — Jutalmas árok 's jóságokra nézvést az áruk ön magokat fogják ajánlhatni. (2)

(2) Sz. Kir. Pest városához 5. mérföldnyire, sz: m: Káta nevű helységben, egy jó felosztású csinos falusi lakház, melly 8. szobából, konyhából, kamarából 's alatt levő pinczéből áll, f. e. sz: György napkor 3. esztre szabad alku mellett árendába kiadandó; ezen kívül ha kinek ugy tetszenék, istállót is kaphat hozzá, és mellette szép gyümölcsös, megint más alkalmas kertet is, mellyek sz: györgy nap előtt is akár mikor ide csak a' házzal együtt ki adandók. Az árendálni kívánók Pesten Enzsel Sándor ügyész urnál, sz. m. Kátán pedig a' tulajdonos Batta Sámuel főszolgabíró urnál, bővebb utasítást, vehetnek.

(3) Kiss Antal új divatbeli angol tüll (Tull anglois) himezett csipke és fehér pamut áru rakhelyéből Bécsből, ajánlja szolgálatját a' pesti jövő józsefnapi vásárra, legillőbb szabott áron. Boltja leend az ugynevezett harminczad utczában 199 szám alatt.

(2) Mingyárt Pest mellett a' sz. lőrinczi pusztán több egészséges és jól kitelelt anyaméh Csaplovics féle kaptárokban eladó, egy egy 1 aranyért.

Szinte ott több ezer mázsa, legjobb fajta 's pajtákban takarított, tavalyi széna, 36 garasával mázsája; továbbá zsup-szalma, csomója vagy kévéje általában 16 fontos, százat 8 vto frjával. A' kazalos széna vagy szalma öl számra megy.

Ugyan a' sz. lőrinczi pusztán lévő korcsmaház 's ahoz tartozó legelő (hol a' nagy marhavásárok szoktak történni) 's legjobb termékenységű szántóföldek 's kaszálókkal, mellyek mindössze mintegy 1800 holdbul állanak, több esztendőre haszonbérbe adatik. Közelebb értesítést vehetni ugyan a' sz. lőrinczi pusztán.

Szolgálatra ajánlkozik egy tanult kertész,

legjobb férjfkori, nőtelen, jelenleg is egy nagytekintetű uraságnak Buda mellett fekvő jószágán szolgálatban levő. Alapos ismereteiről a' kertművelés minden ágaiban, főkép a' kert-rendezés vagy telepítés és kertművészetben több magas Uraság és kertészet-kedvelőktől nyert bizonyítványai kezeskednek. Bővebb tudósítást vehetni felőle Budán, Főherczeg-Nádor Ő Fensége udv. 's főkertészénél Tost Urnál. (Lakása a' várkert mellett.)

Háगतási jelentés.

(2) Gróf Károlyi Istvánnak eredeti angol telivér ménlova Netherby a' tavasszal Fóthon 1 $\frac{1}{2}$ óra járásnyira Pesthez 8. darab aranyért hágni fog. Netherby különös szépségű világos pej jeltelen, 6. esztendős. 2. esztendős korában 1828ban Yorkban 400. font, és Pontefractban 350 font sterlinget nyert. Apja az angol ménes-könyv 3ik kötetje 87ik lapja szerint Cervantes, anyja Julianna, nagyapja Mercury, nagyanyja Platina, Childers nemzetségből. — A' háगतás ideje alatt a' kanczák számára elegendő istálló és tartás mérsékelt áron helyben ki fog szolgáltatni.

Dunavíz állás a' budai vízmérték szerint :

Martz. 7dikén 6 lab, 5 hüv. 0 von. Martz. 8dikán 5 lab, 3 hüv. 0 von. Martz. 9dikén 5 lab, 3 hüv. 3 von. (0 felett.)